

Κριτήριο από τράπεζα θεμάτων

A. Μη λογτεχνικό κείμενο

Chat GPT: Πώς μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ξαναγράφει τους κανόνες στην εκπαίδευση

Το ακόλουθο κείμενο αποτελεί συντομευμένη μορφή του άρθρου της Kalley Huang που αναδημοσιεύτηκε από τους «The New York Times» στην «Καθημερινή» στις 17.01.2023 (ανακτήθηκε στις 24.01.2023)

Ενώ διόρθωνε εργασίες για το μάθημά του που αφορά τις παγκόσμιες θρησκείες, ο καθηγητής Φιλοσοφίας στο orthern Michigan University, Άντονι Άουμαν, διάβασε ένα γραπτό που ξεχώριζε ως το καλύτερο με διαφορά, αφορούσε το κατά πόσον είναι ηθική η απαγόρευση της μπούρκας, και ήταν δομημένο σε σαφείς παραγράφους, περιείχε εύστοχα παραδείγματα και επιχειρηματολογία. **Αμέσως** του κινήθηκαν υποψίες, και, όταν βρέθηκε πρόσωπο με πρόσωπο με τον φοιτητή του, τον ρώτησε κατά πόσον είχε γράψει μόνος του την εργασία, με εκείνον να εξομολογείται πως είχε χρησιμοποιήσει το GPT, μια ρομποτική εφαρμογή παραγωγής λόγου, η οποία παρέχει πληροφορίες, εξηγεί έννοιες και αναπτύσσει ιδέες σε απλές προτάσεις -και στην εν λόγω περίπτωση είχε συντάξει την εργασία. [...]

Παντού στις ΗΠΑ, πανεπιστημιακοί όπως ο Άουμαν, καθώς και οι προϊστάμενοί τους κοσμήτορες και πρυτάνεις, έχουν αρχίσει να μεταβάλλουν την εκπαιδευτική διαδικασία μετά την εμφάνιση του Chat GPT, γεγονός που ίσως αποτελεί την αρχή μιας τεράστιας αλλαγής στη διδασκαλία και την εκμάθηση. Ορισμένοι καθηγητές σχεδιάζουν εντελώς από την αρχή τα μαθήματα που διδάσκουν, προσθέτοντας περισσότερες προφορικές εξετάσεις, ομαδικές εργασίες και χειρόγραφα κείμενα στη θέση τυπωμένων.

Τέτοιες κινήσεις αποτελούν μέρος της μάχης που δίνεται σε πραγματικό χρόνο με ένα νέο κύμα εξέλιξης της τεχνολογίας, που έχει γίνει γνωστό ως «παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη». Το Chat GPT, που κυκλοφόρησε μόλις τον περασμένο Νοέμβριο από το εργαστήριο OpenAI, είναι ανάμεσα στα πλέον πρωτοποριακά προγράμματα αυτού του κύματος, το οποίο προκαλεί μια τεράστια αλλαγή, καθώς συντάσσει κείμενα με σχεδόν ανθρώπινη διάρθρωση και λεπτές διαφοροποιήσεις, ανταποκρινόμενο σε σύντομα θέματα, και ήδη χρησιμοποιείται για ερωτικές επιστολές, ποίηση, λογοτεχνία, αλλά και σχολικές και ακαδημαϊκές εργασίες.

Γεγονός που έχει θορυβήσει ορισμένα γυμνάσια και λύκεια, με τους καθηγητές και τις διοικήσεις τους να προσπαθούν να ξεδιαλύνουν κάθε φορά κατά πόσον οι μαθητές τους χρησιμοποίησαν την εφαρμογή. Στο εκπαιδευτικό σύστημα ορισμένων αμερικανικών πολιτειών, μεταξύ των οποίων και η Νέα Υόρκη, έχει κιόλας απαγορευτεί η χρήση αυτού του εργαλείου στα δίκτυα Wi-Fi τους και τις σχολικές συσκευές ούτως ώστε να εμποδιστεί αυτή η μορφή αντιγραφής νέας γενιάς, παρ' όλο που φυσικά είναι εύκολο για τους μαθητές να βρουν παράτυπους τρόπους πρόσβασης στην εφαρμογή.

Στην ανώτατη εκπαίδευση, **όμως**, τα ιδρύματα είναι επιφυλακτικά ως προς την αποτελεσματικότητα μιας τυχόν απαγόρευσης, η οποία θέτει και το ζήτημα της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Γεγονός που συνεπάγεται πως εκείνο που πρέπει να αλλάξει είναι ο τρόπος διδασκαλίας.

ΘΕΜΑΤΑ

A1,Χαρακτήρισε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστες (Σ) ή Κανθασμένες (Λ) ανάλογα με το περιεχόμενο του κειμένου :

1. Ο καθηγητής Άντονι Άουμαν αναγνώρισε την εργασία του φοιτητή του ως την καλύτερη, χωρίς να έχει υποψίες για τη γνησιότητά της.
2. Ο καθηγητής Άουμαν ρώτησε τον φοιτητή αν χρησιμοποίησε το Chat GPT για να συντάξει την εργασία του.
3. Οι καθηγητές στις ΗΠΑ χρησιμοποιούν το Chat GPT για να συντάξουν εργασίες για τους φοιτητές τους.
4. Ορισμένα αμερικανικά σχολεία έχουν απαγορεύσει τη χρήση του Chat GPT στις σχολικές συσκευές για να αποτρέψουν την αντιγραφή.
5. Η χρήση του Chat GPT στα σχολεία της Νέας Υόρκης δεν έχει ακόμη περιοριστεί από τις τοπικές αρχές.

15 μονάδες

A2.α) Αμέσως, όμως : Να βρείτε την λειτουργία των παραπάνω διαρθρωτικών λέξεων.

5 μονάδες

β) Να εξηγήσετε την χρήση των εισαγωγικών στο παρακάτω απόσπασμα : Τέτοιες κινήσεις αποτελούν μέρος της μάχης που δίνεται σε πραγματικό χρόνο με ένα νέο κύμα εξέλιξης της τεχνολογίας, που έχει γίνει γνωστό ως «παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη»

5 μονάδες

A.3 Η αρθρογράφος υποστηρίζει ότι δίνεται μάχη «σε πραγματικό χρόνο με ένα νέο κύμα εξέλιξης της τεχνολογίας, που έχει γίνει γνωστό ως “παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη”». Σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα αναρτηθεί στο σχολικό ιστολόγιο να εξηγήσεις, αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου, τους λόγους για τους οποίους θεωρείται ανεπιθύμητη αυτή η τεχνολογική εξέλιξη στην εκπαιδευτική διαδικασία.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (1954-)

Ποιητική Τεχνολογία

Το ποίημα προέρχεται από την ομώνυμη συλλογή Ποιητική Τεχνολογία (Αθήνα, Κέδρος, 1998).

Χαίρε, ω χαίρε
ποίημα
από τα σπλάχνα του υπολογιστή βγαλμένο
με δύο κλικ σε κατεδαφίζω
και σε τρεις μέρες σε χτίζω
σε κάνω κάθετο
σε οριζοντιώνω
σε επιλέγω
και σε ακυρώνω
σε ανατρέπω
και σε μετατρέπω

Αν θέλω, το στυλ σου αλλάζω
τώρα τα γράμματά σου πλαγιάζω
τα μεγαλώνω, τα κάνω δεκάρια
Τα μικραίνω, τα κάνω εφτάρια.

Εκδικούμαι για τους ποιητές που ικετέψαν
κι ένα νεύμα σου μάταια γυρέψαν.
Λοιπόν, τα *άειδε* και τα *έννεπε* τέλος.¹
Θα σε σβήσω απ' την μνήμη αν δεν θέλω.
Έχω επάνω σου μια εξουσία·
όσο ανθίστασαι, θ' αλλάζω στοιχεία.
Σωρό με πεσσούς² θα σε κάνω

Να σωριάσω τα κομμάτια μου επάνω.

B1. Ποια είναι η σχέση του ποιητικού υποκειμένου με το ποίημα ; Να απαντήσεις κάνοντας αναφορά σε τουλάχιστον δύο σημεία του κειμένου .

Μονάδες 15

B2. Στο ποίημα υπάρχει εναλλαγή του α' και του β' προσώπου. Να εξηγήσεις την επιλογή αυτή της ποιήτριας, εξηγώντας την λειτουργία του κάθε προσώπου.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η στάση του ποιητικού υποκειμένου απέναντι στο ποίημα που γράφει; Ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα σου προκαλεί;

ή

2. Να γράψεις μία φιλική επιστολή στο ποιητικό υποκείμενο, εκφράζοντάς τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για την ποίηση και τους ποιητές.

Μονάδες 25

1Η ποιήτρια αναφέρεται στον πρώτο στίχο της *Ιλιάδας* και της *Οδύσσειας* του Ομήρου.

2Πεσσοί = μεγάλες τετράγωνες κολόνες, στηρίγματα αρχαίων ναών.

Κριτήριο από τράπεζα θεμάτων

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Πώς τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης επηρεάζουν την εικόνα του σώματος και την αυτοεκτίμηση

Το παρακάτω διασκευασμένο άρθρο δημοσιεύθηκε στις 10 Ιουνίου 2019 στον ιστοχώρο www.athinodromio.gr από την ψυχολόγο Ιάνθη Δημητροπούλου. Αναφέρεται στον τρόπο που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επιδρούν στην αντίληψη που έχουν οι έφηβοι για την εξωτερική εμφάνιση και την αυτοεκτίμησή τους.

Καθημερινά οι νέοι εκτίθενται σε χιλιάδες εικόνες μέσω της τεχνολογίας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Αυτές τις εικόνες σταδιακά και ασυνείδητα αρχίζουν να τις χρησιμοποιούν σαν προσωπικά σημεία αναφοράς. Στην εφηβεία είναι δύσκολο οι νέοι να αντιληφθούν τη διαφορά μεταξύ της πραγματικής εικόνας του σώματος που αντανακλάται στον καθρέφτη και της μη ρεαλιστικής εικόνας που βλέπουν στα δημόσια/διάσημα πρόσωπα. Μπορεί γνωστικά να αντιλαμβάνονται αυτήν τη διαφορά, όμως συναισθηματικά και μετέπειτα στη συμπεριφορά φαίνεται να τους επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό. Έτσι καταλήγουν να διαμορφώνουν μια αρνητική εικόνα του σώματός τους και ψάχνουν να βρουν τρόπους, ώστε να ανταποκριθούν σε αυτά τα πρότυπα και να νιώσουν αποδεκτοί από το κοινωνικό σύνολο.[...]

Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης φαίνεται να συνδέεται με την αρνητική εικόνα σώματος στους νέους ανθρώπους. Η αρνητική αυτή αντίληψη για το σώμα οδηγεί σε συμπεριφορές, όπως αυστηρή δίαιτα, συχνή παρακολούθηση σωματικού βάρους, έντονη επιθυμία για πολύ αδύνατο σώμα και μια τάση να αντιμετωπίζεται το σώμα ως ένα αντικείμενο προς βελτίωση και όχι ως ζωντανός οργανισμός. Παρ' όλα αυτά, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν αποτελούν την αιτία που προκαλεί διατροφικές διαταραχές στους νέους. Αποτελεί σαφώς όμως παράγοντα που φαίνεται να επηρεάζει την εκτίμηση για την εμφάνισή τους και κυρίως στη δημιουργία μιας λανθασμένης εικόνας σώματος.[...]

Ιστοσελίδες, όπως το Facebook και το Instagram, δείχνουν καθημερινά στους εφήβους μια πληθώρα από εικόνες και βίντεο οι οποίες απεικονίζουν τους ανθρώπους στην καλύτερή τους, εξωραϊσμένη εκδοχή, όπου ζούνε μια «τέλεια» ζωή, την οποία και οι έφηβοι φαίνεται να ζηλεύουν και να επιθυμούν. Αυτή η διαρκής έκθεση σε αυτήν την ηλικία μάλιστα είναι αρκετά επικίνδυνη καθώς νευροαναπτυξιακά οι νέοι παρουσιάζουν μειωμένη ικανότητα για σωστή κρίση και φαίνεται ο εγκέφαλος να αντιλαμβάνεται αυτό που βλέπει σαν πραγματικότητα, ακόμα κι αν πιστεύουν οι νέοι ότι μπορεί αυτές οι εικόνες να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα.

Οι έφηβοι αναζητούν στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης επιβεβαίωση για την εμφάνισή τους, για τα ρούχα που επιλέγουν, ακόμα και για τους ανθρώπους που επιλέγουν να έχουν δίπλα τους. Τα λεγόμενα «likes» του Facebook και του Instagram δημιουργούν μια επιθυμία για αποδοχή και οδηγούν τα νεαρά κυρίως άτομα να μιμούνται, να συγκρίνουν και να προβάλλουν τον εαυτό τους με βάση την προβολή διάσημων προσώπων και μοντέλων, τα οποία και θέλουν να τα μιμηθούν και να τους μοιάσουν σε επίπεδο «επιθυμητότητας» και αποδοχής.[...]

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να διαλέξετε την σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις :

(α) Ποια είναι η βασική αιτία για την αρνητική εικόνα σώματος στους εφήβους, σύμφωνα με το κείμενο;

- α) Η κακή διατροφή.
- β) Η διαρκής έκθεση σε εξωραϊσμένες εικόνες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- γ) Η έλλειψη άσκησης.
- δ) Η μη ύπαρξη ικανοποιητικών κοινωνικών σχέσεων.

(β) Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ αναφέρεται στο κείμενο ως συμπεριφορά που προκύπτει από την αρνητική εικόνα του σώματος;

- α) Αυστηρή δίαιτα.
- β) Συχνή παρακολούθηση σωματικού βάρους.
- γ) Αυξημένη αθλητική δραστηριότητα.
- δ) Αντιμετώπιση του σώματος ως αντικείμενο προς βελτίωση.

(γ) Ποια είναι η βασική επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην αυτοεκτίμηση των εφήβων, όπως περιγράφεται στο κείμενο;

- Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προκαλούν άμεσα διατροφικές διαταραχές.
- Οι έφηβοι αναπτύσσουν λανθασμένη εικόνα για το σώμα τους.
- Ενισχύουν την αποδοχή της πραγματικής τους εμφάνισης.
- Δεν επηρεάζουν καθόλου την αυτοεκτίμηση των εφήβων.

(δ) Ποιος είναι ο λόγος που οι έφηβοι επηρεάζονται περισσότερο από την εξιδανικευμένη εικόνα που προβάλλεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

- Διαθέτουν νευροαναπτυξιακά αυξημένη ικανότητα για σωστή κρίση.
- Πιστεύουν πως όλες οι εικόνες αντανακλούν την πραγματικότητα.
- Παρουσιάζουν μειωμένη ικανότητα σωστής κρίσης σε αυτή την ηλικία.
- Αντιλαμβάνονται τις εξιδανικευμένες εικόνες ως φανταστικές.

(ε) Ποια συμπεριφορά ΔΕΝ αποδίδεται στους εφήβους σύμφωνα με το κείμενο;

- Σύγκριση του εαυτού τους με πρότυπα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Αναζήτηση επιβεβαίωσης για την εμφάνισή τους μέσω «likes».
- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης μέσω θετικής σύγκρισης.
- Επιθυμία να μιμηθούν διάσημα πρόσωπα και μοντέλα.

15 μονάδες

A2.

α) Να βρείτε την δομή της πρώτης παραγράφου.

5 μονάδες

β) Βρείτε αντώνυμα για τις παρακάτω λέξεις από το κείμενο: αυστηρή, αρνητική, διάσημα, βελτίωση, αποδοχή.

5 μονάδες

A3. Στο κείμενο προβάλλεται η άποψη ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν αρνητικά την αντίληψη που έχουν οι νέοι για την εικόνα τους. Ποιοι είναι οι λόγοι που, κατά τη γνώμη σου, οδηγούν σε μια τέτοια συμπεριφορά; Θεωρείς πως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαμορφώνουν μόνο την εμφάνιση ή και τον τρόπο που σκέφτονται και ενεργούν τα άτομα της ηλικίας σου; Να αναπτύξεις τις απόψεις σου σε ένα άρθρο 200- 250 λέξεων που θα δημοσιευθεί στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σου.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ANTON ΤΣΕΧΩΦ (1860- 1904)]

Ο παραμορφωτικός καθρέφτης

Το απόσπασμα που ακολουθεί ανήκει στα πρώιμα έργα του Άντον Τσέχωφ, Ρώσου θεατρικού συγγραφέα και διηγηματογράφου. Δημοσιεύθηκε το 1882.

Μπήκαμε με τη γυναίκα μου στο σαλόνι. [...] Πίξτε μια ματιά, για παράδειγμα, σε αυτή τη γριά, την προγιαγιά μου. Αυτή η άσχημη, τερατώδης γυναίκα έχει τη δική της, πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία. «Βλέπεις, -ρώτησα τη γυναίκα μου,- βλέπεις τον καθρέφτη που κρέμεται εκεί στη γωνία;»

«Αυτός ο καθρέφτης έχει μαγικές ιδιότητες: κατέστρεψε την προγιαγιά μου. Πλήρωσε γι' αυτόν ένα τεράστιο ποσό και δεν τον αποχωρίστηκε μέχρι τον θάνατό της. Κοιταζότανε σ' αυτόν μέρα και νύχτα, δεν σταματούσε να κοιτάζεται, ακόμα κι αν έπινε ή έτρωγε. Ξάπλωνε να κοιμηθεί, και κάθε φορά τον έπαιρνε μαζί της στο κρεβάτι και, πεθαίνοντας, ζήτησε να τον βάλουν μαζί της στο φέρετρο.»

«Ήταν κοκέτα;» – με ρώτησε η σύζυγος.

«Ας το υποθέσουμε. Αλλά δεν είχε άλλους καθρέφτες; Γιατί της άρεσε τόσο πολύ ο συγκεκριμένος και όχι κάποιος άλλος; Μήπως δεν είχε καλύτερους καθρέφτες; Όχι, εδώ, γλυκιά μου, κρύβεται κάποιο φοβερό μυστικό.» [...]

Καθάρισα τη σκόνη από τον καθρέφτη, κοίταξα μέσα και χασκογέλασα. Ο καθρέφτης ήταν παραμορφωτικός και η φυσιογνωμία μου αλλοιωνόταν από όλες τις μεριές: η μύτη μου κατέληγε στο αριστερό μάγουλο και το πηγούνι διπλασιασμένο σκαρφάλωνε στο πλάι. «Περίεργο γούστο είχε η προγιαγιά μου!» -είπα. Η γυναίκα μου πλησίασε διστακτικά στον καθρέφτη, κοίταξε κι εκείνη μέσα και την ίδια ακριβώς στιγμή συνέβη κάτι φοβερό. Χλόμιασε, άρχισε να τρέμει όλο της το σώμα και στρίγκλιξε. [...]

Πήρα τη γυναίκα μου, την αγκάλιασα και την οδήγησα έξω από το σπίτι των προγόνων μου.

Ξύπνησε μόνο την άλλη μέρα το βράδυ.

– Τον καθρέφτη! Δώστε μου τον καθρέφτη! έλεγε, έχοντας συνέλθει.

– Πού είναι ο καθρέφτης;

Για μια ολόκληρη εβδομάδα δεν έπινε, δεν έτρωγε, δεν κοιμόταν και όλο ζητούσε να της φέρουν τον καθρέφτη. Έκλαιγε με λυγμούς, μάδαγε τα μαλλιά της, στριφογύριζε και, εντέλει, όταν ο γιατρός ανακοίνωσε ότι μπορεί να πεθάνει από την εξάντληση και ότι η κατάστασή της ήταν εξαιρετικά επικίνδυνη, εγώ, εξουδετερώνοντας τον φόβο μου, ξανακατέβηκα κάτω και της έφερα από εκεί τον καθρέφτη της προγιαγιάς μου. Βλέποντάς τον, έσκασε στα γέλια από ευτυχία, μετά τον άρπαξε, τον φιλούσε και άρχισε να τον κοιτάζει επίμονα. Και να που πέρασαν περισσότερα από δέκα χρόνια και εξακολουθεί ακόμα να κοιτάζεται στον καθρέφτη και δεν σταματάει ούτε μια στιγμή.

– Εγώ είμαι αυτή; ψιθυρίζει και στο πρόσωπό της μαζί με το κοκκίνισμα ακτινοβολεί μια έκφραση ευδαιμονίας και απόλαυσης. – Ναι, εγώ είμαι! Οι πάντες, εκτός από αυτόν τον καθρέφτη, ψεύδονται! Οι άνθρωποι λένε ψέματα, ο άνδρας μου λέει ψέματα! [...]

Μια φορά, καθώς στεκόμουν πίσω από τη γυναίκα μου, κοίταξα τυχαία στον καθρέφτη και ανακάλυψα το φοβερό μυστικό. Στον καθρέφτη είδα μια γυναίκα με εκθαμβωτική ομορφιά, την οποία δεν είχα γνωρίσει ποτέ στη ζωή μου. Ήταν ένα θαύμα της φύσης, μια αρμονία ομορφιάς. Αλλά τι ήταν αυτό; Γιατί η άσχημη, αδέξια γυναίκα μου στον καθρέφτη φαινόταν τόσο όμορφη; Γιατί;

Επειδή ο παραμορφωτικός καθρέφτης καμπύλωνε το άσχημο πρόσωπο της συζύγου μου σε όλες τις πλευρές και από αυτή την αλλαγή των χαρακτηριστικών, έγινε τυχαία όμορφη. Και τώρα οι δύο μας, εγώ και η γυναίκα μου, καθόμαστε μπροστά στον καθρέφτη και χωρίς να χάνουμε ούτε ένα λεπτό, τον κοιτάζουμε.[..]Και η γυναίκα μου ψιθυρίζει με σιγουριά: – Τι όμορφη που είμαι!

ΘΕΜΑΤΑ

B1. Πώς επηρεάζει ο καθρέφτης τη σχέση του αφηγητή με τη γυναίκα του; Εξήγησε πώς η συμπεριφορά της γυναίκας αλλάζει καθώς το βλέμμα της στον καθρέφτη εξελίσσεται, και ποιο ρόλο παίζει αυτός ο καθρέφτης στην εξέλιξη της πλοκής του διηγήματος.

15 μονάδες

B2. Ποια αντίθεση κυριαρχεί στο απόσπασμα του Τσέχωφ και πώς αυτή αποκαλύπτεται μέσω του καθρέφτη;

10 μονάδες

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα.

Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων. 1. Ο καθρέφτης είναι ένα αντικείμενο που αποκαλύπτει την αλήθεια για την εικόνα των ανθρώπων. Ποια είναι η αντίληψη που έχουν οι γυναίκες – ηρωίδες για τον εαυτό τους μέσα από αυτόν; Στις μέρες μας τι λειτουργεί ως «καθρέφτης» για την εικόνα των ατόμων της ηλικίας σου και σε ποιο βαθμό επηρεάζει την ψυχολογία και τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους;

η

Να υποθέσεις ότι ο σύζυγος σπάει κατά λάθος τον αγαπημένο καθρέφτη της προγιαγιάς και της γυναίκας του. Να γράψεις τον διάλογο που φαντάζεσαι ότι ακολουθεί ανάμεσα στους δύο συζύγους.

25 μονάδες

Κριτήριο από τράπεζα θεμάτων

[Νέο πρωτοφανές κύμα καύσωνα στη χώρα: Τι λένε οι ειδικοί]

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ο Κωνσταντίνος Συνολάκης, καθηγητής Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών του Πανεπιστημίου Κρήτης και πρόεδρος της Εθνικής Ειδικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή σχολιάζει στο άρθρο που ακολουθεί το νέο κύμα καύσωνα που θα έφτανε στη χώρα μας εκείνη την εβδομάδα το καλοκαίρι του 2021. Πηγή: Protagon.gr

Το φαινόμενο των υψηλών θερμοκρασιών που παρατηρούνται το φετινό καλοκαίρι και ειδικά αυτό του δεκαήμερου καύσωνα που μας έρχεται από την Αφρική σχολίασε ο καθηγητής Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών του Πολυτεχνείου Κρήτης κύριος Συνολάκης «Προφανώς δεν είναι **φυσιολογικό**» σχολίασε επισημαίνοντας πως ενώ υπήρχε πρόβλεψη τα παραπάνω φαινόμενα να συμβούν το 2040, ξαφνικά τα βλέπουμε να συντελούνται το 2021. Έρχεται εφιαλτικός δεκαήμερος καύσωνα από την Αφρική!

Μιλώντας σε τηλεοπτικό σταθμό ο καθηγητής ανέφερε ότι «είναι κάτι το οποίο **δυστυχώς** είναι συμβατό με τις προβλέψεις που γίνονταν από τα κλιματολογικά μοντέλα, εδώ και 10 χρόνια, για τις

επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη» και πρόσθεσε πως δυστυχώς φαινόμενα σαν κι αυτά, με 10 μέρες συνεχόμενου καύσωνα, για τα οποία υπήρχε η πρόβλεψη πως θα συμβούν το 2040, ξαφνικά τα βλέπουμε να συντελούνται ήδη από το 2021. «Κι αυτό πραγματικά είναι **ανησυχητικό**», τόνισε. Όπως εξήγησε, υπάρχουν πάρα πολλά κλιματολογικά μοντέλα, με τις προβλέψεις τους μάλιστα να είναι ακόμη πιο δυσοίωνες αφού εάν δεν κάνουμε απολύτως τίποτα, φαίνεται πως όταν αλλάξει ο 21ος αιώνας, θα έχουμε ακόμη περισσότερες ημέρες ακραίων καιρικών φαινομένων.

«Ακόμη και τέσσερις φορές περισσότερο» είπε συγκεκριμένα επισημαίνοντας πως το ζήτημα είναι πλέον πως θα σταθεροποιήσουμε το παγκόσμιο κλίμα και θα επιβραδύνουμε την τάση υπερθέρμανσης του πλανήτη ώστε να μην φτάσουμε σε αυτά τα πολύ δυσοίωνα σενάρια. «Εισπράττουμε ήδη τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής» τόνισε και εξήγησε πως στατιστικά αυτό που βλέπουμε είναι πως δυστυχώς τα μετεωρολογικά μοντέλα που έκαναν διάφορες εκτιμήσεις για τα ακραία φαινόμενα, την κλιματική αλλαγή και το πόσες μέρες καύσωνα θα έχουμε, αρχίζουν όχι μόνο να επαληθεύονται, αλλά επαληθεύονται νωρίτερα απ' ό τι αναμενόταν.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα που μεταφέρει ο καθηγητής Συνολάκης σχετικά με τα ακραία καιρικά φαινόμενα και την υπερθέρμανση του πλανήτη; Αναφέρετε δύο στοιχεία που δείχνουν γιατί η κατάσταση θεωρείται ανησυχητική

15 μονάδες

A2.(α)Να γράψετε ένα αντώνυμο για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου : δυστυχώς, ανησυχητικό, φυσιολογικό.

6 μονάδες

(β)Να σχολιάσετε τη χρήση των εισαγωγικών στο παρακάτω απόσπασμα του κειμένου : «Εισπράττουμε ήδη τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής» τόνισε.

4 μονάδες

A3. Συμμετέχεις σε ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σου με θέμα «Νέοι και κλιματική αλλαγή». Να γράψεις μία ομιλία 200-250 λέξεων με την οποία θα προσπαθείς να ευαισθητοποιήσεις το κοινό σου για την κλιματική αλλαγή, αλλά και να προτείνεις δράσεις με τις οποίες εσύ κι οι συμμαθητές σου μπορείτε να συμβάλλετε στην προστασία της φύσης.

25 μονάδες

B. Λογοτεχνικό κείμενο

N. ΒΕΛΙΩΤΗΣ (1970 -)

Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα

Το τραγούδι έχει ερμηνεύσει ο Παντελής Θαλασσινός στον δίσκο «Στης καρδιάς μου τ'ανοιχτά», που κυκλοφόρησε το 2010.

Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα,
τους γνωστούς και τους άγνωρους τόπους,
τα πουλιά, τα λουλούδια, τα σύννεφα,
και πολύ ν' αγαπάς τους ανθρώπους.
Τα θεριά ν' αγαπάς και τ' ανήμερα,
τα νησιά, τα ποτάμια, τ' αστέρια.
Κι αν ποτέ σε πληγώσουν κατάστηθα
φίλοι, αγρίμια, λευκά περιστέρια .

Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα,
τους γνωστούς και τους άγνωρους τόπους,
τα πουλιά, τα λουλούδια, τα σύννεφα,
και πολύ ν' αγαπάς τους ανθρώπους.
Ν' αγαπάς, να ξεχνάς και να χαίρεσαι
τη δική σου γαλήνη και κείνα
που μ' αγάπη το νου μας φωτίζουνε,
και βλασταίνουν αμάραντα³ κρίνα.
Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα,
τους γνωστούς και τους άγνωρους τόπους,
τα πουλιά, τα λουλούδια, τα σύννεφα,
και πολύ ν' αγαπάς τους ανθρώπους.
Ν' αγαπάς τα βουνά και τα πέλαγα,
τους γνωστούς και τους άγνωρους τόπους,
τα πουλιά, τα λουλούδια, τα σύννεφα,
και πολύ ν' αγαπάς τους ανθρώπους.

³αμάραντα: που δε μαραίνονται

ΘΕΜΑΤΑ

B1. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα του ποιήματος και πώς το εκφράζει ο ποιητής μέσα από τις εικόνες της φύσης και της ζωής;

15 μονάδες

B2. Ποιος είναι ο ρόλος της επανάληψης στο ποίημα και πώς συμβάλλει στη δημιουργία του ύφους και του συναισθήματος; Δώστε συγκεκριμένα παραδείγματα από το κείμενο για να υποστηρίξετε την απάντησή σας.

10 μονάδες

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο τραγουδοποιός προτρέπει κάθε άνθρωπο να αγαπά τη φύση γύρω του. Τι πιστεύεις πως είναι αυτό που τον ενέπνευσε; Πώς νιώθεις εσύ όταν βρίσκεσαι στη φύση;

ή

2. Να γράψεις ένα πεζό κείμενο βασισμένο στους στίχους του Π. Θαλασσινού με το οποίο η υπεύθυνη / ο υπεύθυνος του πολιτιστικού προγράμματος του σχολείου σου θα προσκαλεί τους μαθητές να συμμετάσχουν στο πρόγραμμά της.

25 μονάδες

